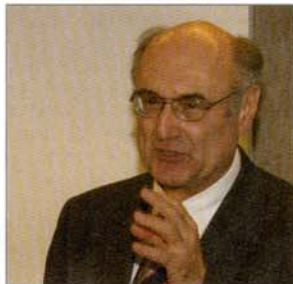

Rujenedes al cunfin

Chësc l titul dl'ancunteda che l Istitut Ladin „Micurà de Rü“ y l Assessorat provinziel per la Cultura Ladina mët a jì n venerdì ai 6 de nuvëmber dala 17.00 tl Palais Widmann a Bulsan

Hans Goebel.

Bulsan - L Südtirol ie n luech de ancunteda de rujenedes y cultures desferèntes. Tenian cont y respetan un cun l auter la defrènzes danter la rujenedes iel truep ponc ulache n possa se ancunté. L ne n'ie nia mé una na vijion, un n pont de ududa dl mond, y la gran varietà de rujenedes nes l desmostra. Canche l „auter“ ie udù sciche n pericul per nosta ntegrità pòssel vester che i cunfins linguistics broa te nëus laite - y nsci ti dé vita a n rëm a chël che l ne n'ie nia mesun ti vester.

Datrai crësc pona nce la tēma che l „auter“ pudëssa vester n pericul per mi identitā. Y canche n vëija tl „auter“ dantaldut la defrènzes, pona crësc la destanzes a uedl udan. L suzed che n valguna rujenedes ne n'ie dant o do dut ntëur nia plu bones de spieghé l mond te chël che vivon. L semea che mé l nglëisc sibe bon de jì a pën cun i tēmps.

- Ie pa chësta la rujeneda che nes fej senti da cësa sun dut l mond: la tle universela?

- Ie pa n valguna rujenedes plu mpurtantes che d'autres?

- Saràl pa tl dauni na valivazion dla rujenedes, o arà pa rujenedes singules mo na rejon de vester?

Sce ti dajon n'udleda ala rujeneda dl ujin se rendons cont che la paroles ne n'ie povester nia medemes, ma che uniun cëla mpo de ti dé n senificat a si ejistēza n raport a si cumenanza. Ncueicundi messons duc canc se cunfrunté cun la realteies soziolinguistics y cultureles che nce te nosta provinzia devēta de plu da di a di. La realtà de Südtirol desmostra che l cunviver ie mesun y monce de utl, zēza refudé o lascé jì sot si identitā. Se giauri a plu rujenedes ie nce na tle per devēnté deberieda zitadins dl' Europa. L ie n nvit a se ancunté.

L ne n'ie nia assé defēnder chël che son o chël che minon de vester. Tla vita da uni di se rēnden cont che l cunfront cun i autri nes dà nce la puscibltà per comuniché cun l'autra realteies de vita, cun l'autra cultures che ie ntëur a nëus via.

L nes à sapù mpurtant y nteressant ti jì ancontra ala tematica da doi ponc de ududa defrēnc: da nord y da sud. Per rujené deberieda dla mplicazions soziolinguistics de chësta nosta realtà, àn nvià ite doi linguisé recunesciui: Tullio De Mauro y

Tullio de Mauro.

Hans Goebel.

Tullio de Mauro

Tullio De Mauro ie nasciù a Torre Annunziata (Napoli). Èl se dà ju cun linguistica taliana, soziolinguistica y cun problematiches educatives y scolastiches che à da n fé cun la rujeneda. Èl à nsenià ala Sapienza de Roma dal 1974 al 2007 sciche professèur de filosofia dla rujeneda y linguistica generela.

De Mauro ie autor de truep libri. Danter chisc ulons lecurdè l'analisa critica dl Course de linguistique gēnèrel de Ferdinand Saussure (1967), Guida all'uso delle parole (1980), Storia linguistica dell'Italia unita (1963). L à nce dat vita y coordinà l Grande dizionario della lingua italiana dell'uso-GRADIT (8 voll. 2007) y l Primo tesoro della lingua letteraria italiana del Novecento (del 2007).

Sculeies y companies de Trënt y Cosenza à laurà ora n portal cun truepa nfurmazions biobibliografiches: www.tulliodemauro.com

Hans Goebel

Hans Goebel ie nasciù a Viena tl 1943.

L ie professèur de linguistica franzèusa y taliana tl dipartimēt de Romanistica dl'Università de Salzburg. Èl ie a cē dl proiet „Atlant linguistich dl ladin dolomitich y di dialec vejins“ (ALD I y II). Goebel lëura deberieda cun i Istitut Ladins „Micurà de Rü“ y „Majon di Fascegn“. L fej pert dl cumité scientific y dl cumité de redazion dla rivista „Ladinia“, data ora dal Istitut Ladin de San Martin de Tor. L ie cumēmbler de truepa associazions scientifices, y danter chēstes cun ncēria ufiziela: Société de linguistique romane, Società di linguistica italiana y Gesellschaft für Klassifikation. Goebel ie cumēmbler dl cunsēi scientific dla ÖFG (Österreichische Forschungs-gemeinschaft) y respunsabl scientific dl FWF (Fonds zur Förderung wissenschaftlicher Forschung).

Si portal ie: www.sbg.ac.at/rom/people/prof/goebel/goebel.htm

Tobia Moroder
Istitut Ladin „Micurà de Rü“